

Larvik
kommune

Næringsplan Larvik kommune 2015-2020

Del 2: Mål og Handlingsprogram

NÆRINGSPLAN FOR LARVIK KOMMUNE 2015-2020

Del 2: Mål og Handlingsprogram

Plandokumentene:

Del 1: Beslutningsgrunnlaget

Del 2: Mål og handlingsprogram

Del 2 vedtatt av Larvik kommunestyre i k-sak 037/15, i møte 25. mars 2015.

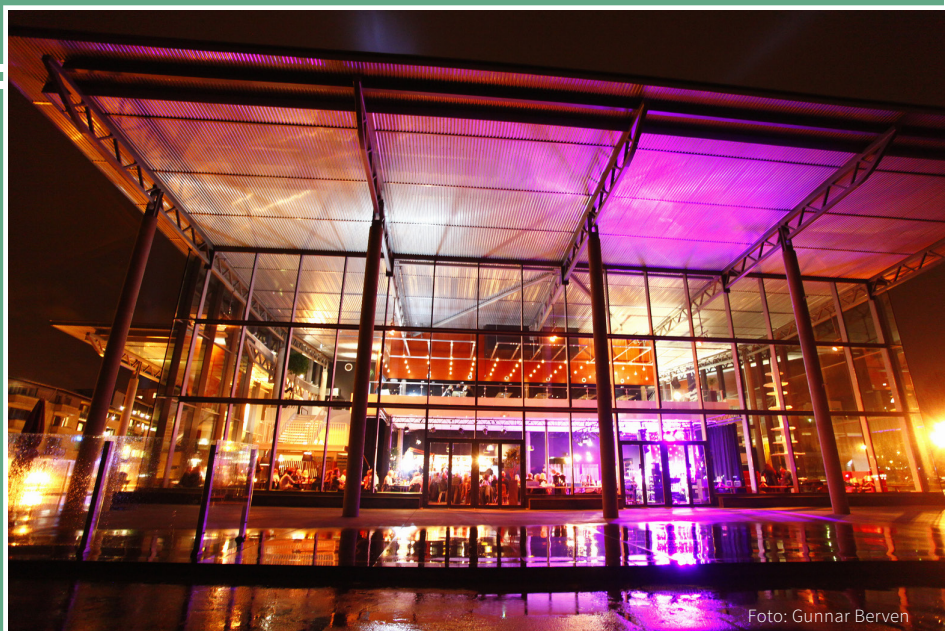

Foto: Gunnar Berven

DESIGN/OMSLAG

Ove Wettavik

ILLUSTRASJONSBLIDER

www.freeimages.com, Gunnar Berven,
www.shutterstock.com

PAPIR

Multidesign

TRYKKERI

AOK, Larvik kommune
www.aok-larvik.no

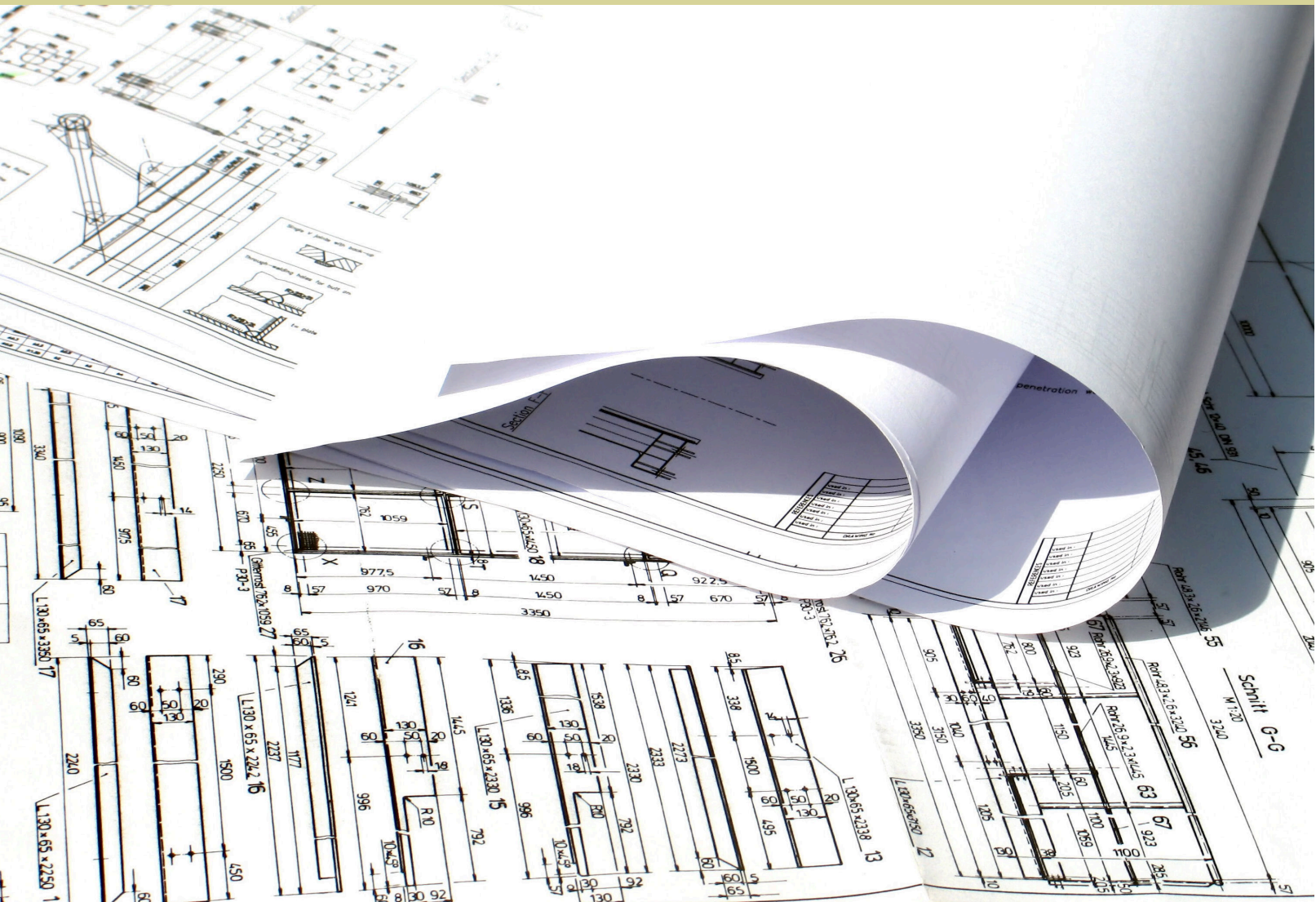
INNHold

INNLEDNING	4
Formålet med «Næringsplan for Larvik kommune»	5
Planavgrensning og forholdet til andre planer	5
DEL 1: BESLUTNINGSGRUNNLAGET	6
Fra beslutningsgrunnlaget til handlingsprogrammet	7
DEL 2: MÅL OG HANDLINGSPROGRAM	12
MÅL:	13
HANDLINGSPROGRAM; STRATEGIER FOR Å NÅ MÅL	14
STRATEGI 1: God offentlig service til næringslivet	14
STRATEGI 2: God infrastruktur for næringslivet	14
STRATEGI 3: Omdømmebygging og markedsføring	14-15
STRATEGI 4: En ambisiøs byutvikling	15
STRATEGI 5: Tydelig prioritering av næringer med vekstpotensial	16
STRATEGI 6: Tilgang til kompetanse og kompetanseutvikling	16
STRATEGI 7: Lederskap, ressurser og aktivt eierskap gir gjennomføringskraft	16-17
STRATEGI 8: Oppfølging, tilbakemelding og evaluering	17
Egne notater:	18-19

Foto: Gunnar Berven

INNLEDNING

FORMÅLET MED «NÆRINGSPLAN FOR LARVIK KOMMUNE»

Hovedformålet med planen er å fastlegge kommunens ambisjon i næringspolitikken, og beslutte hvilke virke midler kommunen vil benytte seg av for å realisere denne ambisjonen.

Målene i næringsplanen skal støtte opp om relevante mål i Kommuneplanens Samfunnsdel 2012- 2020, hvor befolkningsvekst og høyere utdanning /økt kompetanse er gitt en særskilt oppmerksomhet.

Et annet formål er at plandokumentet skal gi en avklart politikk som åpner opp for god gjennomføringskraft av de valgte strategier. Dette oppnår en ved at kommunen etablerer forpliktende partnerskap med andre samfunnsaktører, hvor de eksterne aktørene opplever politisk forutsigbarhet over tid for sitt engasjement.

PLANAUGRENSNING OG FORHOLDET TIL ANDRE PLANER

Generelt

For å fastlegge en tydelig næringspolitikk er det viktig at en i denne planen begrenser planarbeidet opp mot andre planer. Hele samfunnsutviklingen kan sies å være av betydning for næringslivets vekst, og næringslivet kan igjen sies å være forutsetningen for de velferdstjenestene kommunen gir sine innbyggere. En kan også definere gode og mange nok arbeidsplasser som et velferdsgode i seg selv, ved at dette gir god helse og livskvalitet for innbyggerne. Selv om en ikke undervurderer disse perspektivene vil en i denne planen likevel i all hovedsak konsentrere seg om de områdene hvor kommunen har virkemidler direkte opp mot næringslivet.

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede plan. Næringsplanen er jfr planmodellen en temaplan på neste plannivå, og må derfor forholde seg til føringer gitt i Kommuneplanens samfunnsdel.

Dette planforslaget forholder seg til vedtatt plan; Kommuneplanens samfunnsdel 2012-2020.

Kommuneplanens arealdel

Arealstrategien i Kommuneplanens samfunnsdel blir konkretisert inn i Kommuneplanens arealdel. På samme måte blir arealpolitikken fra ulike temaplaner juridisk forankret inn i kommuneplanens arealdel, slik også med næringsplanen. Det har derfor vært en samordning mellom rullering av Kommuneplanens arealdel og utarbeiding av Næringsplanen 2015-2020.

Kommunedelplaner

Som for Kommuneplanens arealdel konkretiseres arealstrategien i Kommuneplanens samfunnsdel inn i kommunedelplaner. I prosessen er KDP Larvik by og KDP Stavern samordnet med utarbeiding av Næringsplanen 2015-2020.

Boligplanen

Boligplanen er en temaplan på lik linje med næringsplanen. Siden det er en tett kobling mellom temaet boligvekst/befolkningsvekst og næringsvekst har det vært en samordning i utarbeiding av de to temaplanene.

Eierskapsmeldingen

Kommunestyret har ved behandling av meldingen tatt stilling til hvordan en vil utføre sitt eierskap. Næringspolitikken utøves delvis gjennom kommunalt eierskap, og det er derfor naturlig å ta stilling til hvordan kommunen vil utøve sin rolle som eier i selskaper / kommunale foretak / interkommunale selskap som utøver næringspolitikk.

Regionale planer

Fylkeskommunen er tildelt myndighet i næringsarbeidet, og det er derfor naturlig å forholde seg til relevante gjeldende regionale planer, samt «koble seg på» relevante regionale planer som skal utarbeides. Det kan være hensiktsmessig å tilpasse seg regionale strategier, da næringslivet «ikke kjenner kommunegrenser», og det vil være større mulighet for å lykkes ved å utøve kommunal næringspolitikk i et regionalt perspektiv.

DEL 1:

BESLUTNINGSGRUNNLAGET

Beslutningsgrunnlaget foreligger som eget dokument. Dokumentet har følgende innhold

- Regional næringspolitikk
- Næringspolitikk i kommunens samfunnsplan
- Næringsplan for Larvik
- Agenda Larvik – Omdømmeprojektet
- Stedsinnovasjon – attraktivitet bygget på kunnskap.
- Næringsarbeid i danske kommuner
- Næringsanalyse for Larvik
- Utøvelsen av kommunens næringspolitikk
- Styrker, svakheter, muligheter og trusler/flaskehals
- Aktuelle virkemidler i næringspolitikken
- Aktuelle problemstillinger for valg av hovedmål, delmål og strategier

Siste kulepunkt trekker opp noen problemstillinger ut fra den kunnskap og erfaring som er presentert i dokumentet. Disse problemstillingene er igjen bakgrunn for valg av strategier (Del 2 Mål og Handlingsprogram) i planforslaget.

FRA BESLUTNINGSGRUNNLAGET TIL HANDLINGSPROGRAMMET

Gjeldende plan og ambisjonsnivå.

Beslutningsgrunnlaget (Del 1) tar utgangspunkt i kommunens ambisjon om næringsutvikling slik dette er vedtatt i Kommuneplanens samfunnsdel 2012-2020. Videre belyses mål og strategier i gjeldende Næringsplan 2010-2020. Regional ambisjon i vedtatte planer – og planer i prosess - er omtalt, og det er også belyst hva som var hensikten med Omdømmeprojektet i Larvik – som var et samarbeid mellom næringslivet og kommunen i tre år. Samlet viser dette hvilken ambisjon som i ulike planer og prosjekter er vedtatt for næringspolitikken/samfunnsutviklingen både regionalt og lokalt.

Kunnskapsbaserte beslutninger.

Beslutningsgrunnlaget presenter status i form av næringsstatistikk og konklusjoner i ulike næringsanalyser. I denne delen presenteres også forskningsresultater som fokuserer på hva som må til for å lykkes med å øke stedets attraktivitet – inklusiv lykkes med næringsutviklingen. Denne delen skal sikre at valg av strategier i handlingsdelen skal være kunnskapsbasert. Beslutningsgrunnlaget setter fokus på styrker, svakheter, muligheter og trusler sett opp mot en vedtatt høy ambisjon og dagens status. Styrker og muligheter kan være noe å bygge videre på, svakheter og trusler kan være forhold man bør arbeide for å eliminere.

Utøvelse av kommunens næringspolitikk.

Dokumentet belyser hvem som utfører kommunens næringspolitikk i dag. Dette viser at næringspolitikken utøves både i selskap (gjennom eierskap), i foretak, i ulike tjenesteområder i kommunen, og gjennom partnerskap. Det er også slik at et attraktivt sted i seg selv er gunstig med tanke på positiv næringsutvikling, og det er derfor uklare grenser mellom strategier/tiltak som er fastlagt i næringsplaner og hva som fastlegges i andre planer.

Gode skoler kan her være et eksempel. Beslutningsgrunnlaget beskriver i korte trekk hvilke virkemidler kommunen råder over i næringspolitikken. Det er viktig å forstå at i all hovedsak er kommunens rolle å skape gode forutsetninger for næringsvekst. Rammevilkår for næringslivets utvikling i Larvik påvirkes i stor grad av eksterne beslutninger. Det er derfor viktig å ha kunnskap om hvilke forhold som kommunen råder over som har størst betydning for ønsket næringsutvikling.

Til slutt i «Del 1 Beslutningsgrunnlaget» løftes det fram noen aktuelle problemstillinger som er relevante for valg av strategier i «Del 2 Mål og Handlingsprogram». Det er avgjørende at de riktige strategiområdene velges, og at det knyttes gode tiltak til hver strategi. Det er også viktig at det ikke velges for mange strategier og tiltak, da dette kan svekke evnen til god gjennomføring. Til slutt er det sentralt at de strategiområdene som velges er godt forankret hos aktører som må bidra i gjennomføringen for å lykkes, og på samme måte at tiltakene som knyttes til hver strategi blir ansvarsplassert, beskrevet og gitt ressurser til god gjennomføring. Det er viktig at dette inngår i fase 1 av oppfølging av vedtatt plan.

Behov for å endre strategier ut fra ny kunnskap eller evaluering.

«Del 1 Beslutningsgrunnlaget» avsluttes med å spørre om det er et behov for å justere mål og strategier i gjeldende plan eller ikke. Det konkluderes med at ny kunnskap ikke tilsier at valgt strategi ikke var riktig, heller tvert i mot. Det stilles derimot spørsmål ved om svakheten var fragmentering av ansvar og svak forankring av de årlige prosjektene som skulle gi ønsket utviklingen. Prosjektene ble evaluert hvert år ved behandling i kommunestyret, og nye prosjekter ble valgt for kommende år i samme sak. Egeevalueringen fra Link, og rådmannens avsluttende kommentarer i «beslutningsgrunnlaget» tilsier at det ved rullering av planen i større grad bør avklares; a) hvem som har hvilket ansvar, b) at det er forankret i et bredt partnerskap, c) at suksess krever langsiktighet i gjennomføring av valgte strategier, d) at valgte strategier skal være basert på kunnskap og ikke synsing og e) at valgte tiltak må gis ressurser som sannsynliggjør en god gjennomføring.

Suksess krever at det utøves godt lederskap fra alle som inngår i et partnerskap om næringsutvikling. Hvem som inngår i dette lederskapet må avklares og det må fastlegges spilleregler for hvordan rollen skal utøves for å sikre et godt omdømme som igjen skaper forutsetning for vekst og utvikling. Kommunens virkemidler i næringspolitikken består i all hovedsak av hvordan en på ulike måter legger til rette for næringsutvikling. Dette vil si at man kan ikke evaluere om mindre eller mer tilrettelegging i seg selv ville gitt en annen utvikling, slik det også er for andre tjenestoområder (for eksempel; forebyggende innsats mot barn og unge). Arbeidet må basere seg på at en tror på forskningsresultater om hva som gir de resultatene man ønsker.

Felles strategier i Næringsplan og Boligplan.

Ved rullering av Næringsplanen er det lagt vekt på å samordne denne planen med fire andre planer. Dette er; Boligplan 2015-2020, Kommunepanens arealdel 2015 – 2027, Kommunedelplan for Stavern by 2015-2027 og Kommunedelplan og Larvik by 2015-2027. Befolkningsvekst og næringsvekst er tett koblet, og flere virkemidler er relevante i alle fem planene. Handlingsprogrammene må derfor sees i sammenheng. I arbeidet med Boligplanen og Næringsplanen er det spesielt søkt etter om det finnes strategiområder som er sentrale for å lykkes med å nå målene i begge planene. Det er opplagt at slike strategiområder finnes, og at disse områdene har stor betydning for å nå målene i planene. For å oppnå kraft og tydelighet er derfor disse strategiområdene valgt i begge handlingsprogrammene.

Et eksempel er tidseffektiv forflytning – både næringsliv og barnefamilier legger stor vekt på tidseffektiv forflytning. God infrastruktur i form av vei, bane, flyplass målt i brukt tid fra avreisested (hjem/bedrift) til reisemål er viktig for næringslivet. Målgrunnen for befolkningsvekst er kompetent yngre arbeidskraft, og for disse er det viktig med tidseffektiv forflytning mellom hjem, arbeidsplass, barnehage/skole, fritidsaktiviteter og urbane kvaliteter. Dette fordi de vil prioritere tid til samvær og opplevelser (livskvalitet) – ikke til forflytning.

Et annet eksempel er koblingen mellom tilgangen på attraktive boområder og næringsområder. Det er viktig for næringsaktører at en kan etablere sin virksomhet på et attraktivt område, og attraktivitet i denne sammenheng kan både innebære selve lokaliseringsstedet, kvalitet på bygninger og uteområde og kvalitet på omgivelsene (nabobygg). For at bedriften skal kunne rekruttere kompetente ansatte, kan de være avhengig av at denne kompetansen vil flytte på seg – i dette tilfellet flytte til Larvik. Da er det viktig for næringsaktørene at det er tilgang på gode boområder som forsterker flyttelysten ut over tilgang på

selve jobben. Samme argumentasjon kan brukes for å lykkes med målet i Boligplanen om befolkningsvekst. Høy bostedsattraktivitet forsterkes ytterligere ved tilgang på spennende arbeidsplasser. Dersom disse også forsterker hverandre slik at livskvaliteten øker ved at tid til forflytning reduseres styrkes stedets attraktivitet ytterligere.

Et tredje eksempel er betydningen av en attraktiv by. Byens betydning for næringsvekst er fastlagt i forskning, både for næringsvekst i selve byområdet og betydningen byen har for omlandets vekst. Samtidig er det fastlagt at målgruppen for befolkningsveksten søker etter urbane kvaliteter i småbyen koblet opp mot tilgang til attraktive naturområder. Forskning viser at stedlig identitet og kultur er viktig for å lykkes med å bli et attraktivt sted, som innebærer å være både næringsattraktiv og bostedsattraktiv. Bedrifter med høy verdiskaping og vekstpotensial, og yngre mennesker med høy utdanning, trekkes til steder med en positiv samarbeidskultur, preget av samarbeidsånd og utviklingskultur. Identitet består også i at stedet skiller seg ut fra andre steder for eksempel ved sin arkitektur, ved spesielle arrangement/festivaler, ved en rik kulturarv osv. Å bygge stedlig identitet er viktig for å lykkes både med befolkningsvekst og næringsvekst. Dette kan en blant annet stimulere ved å synliggjøre at det samarbeides konstruktivt og ved å feire de resultater som oppnås. I by- og stedsutviklingen utvikles attraktivitet i dette perspektivet ved å kombinere bevaring av en rik kulturarv med utvikling og vekst gjennom ny god arkitektur og kvalitet i offentlige rom.

Omdømme og markedsføring.

For å kunne bli valgt er det selvsagt en forutsetning at produktet som tilbys er kjent. Det vil være en styrke at dette produktet er godt både hva gjelder bedriftsetableringen og for de som skal arbeide i bedriften. Dette kan være ansatte som må vurdere om de skal flytte ved en relokalisering av den bedriften de arbeider ved, eller det kan være at bedriften må vurdere om det er sannsynlig at det er gode forutsetninger for å rekruttere kompetente ansatte ved å lokalisere bedriften i Larvik. God helhetlig markedsføring og et godt omdømme er viktig for å lykkes med målene i Næringsplanen og Boligplanen.

Egne strategitema i Næringsplanen

I tillegg til strategiområder som er svært relevante for begge hovedmålene i Kommuneplanens samfunnsdel 2012-2020; Befolkningsvekst og høyere utdanning/kompetanse i befolkningen, og som også er relevante for målene i næringspolitikken, er det andre strategiområder som i større grad retter seg mer direkte til næringspolitikken.

I denne kategorien kan en plassere:

- god offentlig service i nærings saker.
- effektiv og tydelig organisering av kommunens næringsengasjement.
- god tilgang på kompetent arbeidskraft for næringslivet.
- prioritering av bestemte bransjer.
- regionalt og lokalt næringsarbeid.
- partnerskap i næringsprosjekter.

God service ved behandling av nærings saker er nevnt som viktig fra næringsaktører i mange sammenhenger. Dårlig service er ofte lite presist, enkelte ganger gis det inntrykk av at dette blir framsatt når ansatte ivaretar at vedtatte overordnede planer må etterleves. På den andre siden skal aktørene uansett møtes med interesse for hvordan prosjekter kan bidra til at kommunens mål nås. I god service ligger både med hvilken holdning en blir møtt, med hvilken kompetanse om nærings saker kommunen møter næringsaktørene og hvor tilgjengelig kommunen er overfor aktørene. Det er også viktig at prosjekter som er spesielt viktig for at vedtatte ambisjoner skal nås gis tilstrekkelig oppmerksomhet, da slike prosjekter også kan bidra til at de utløser andre investeringer/prosjekter. Strategiske næringsprosjekter som blir vurdert til i stor grad å bidra til god mål oppnåelse må gis særskilt oppmerksomhet. IKEA-etableringen er et eksempel hvor det ble gitt særskilt oppmerksomhet.

Organisering av kommunens engasjement i næringsutvikling er et relevant tema å ta opp til drøfting. Det må etterprøves om balansen mellom det å samle ressurser under én ledelse og det å utøve næringspolitikken gjennom ulike tjenester, foretak og selskap er riktig. Det er viktig å skape tydelighet og samordnet innsats fra de virkemidler kommunestyret råder over, men det er også viktig å oppnå gjennomføringskraft ved å samordne kommunens virkemidler med de virkemidler næringsaktører råder over. Det er også viktig at den lokale næringspolitikken utøves i et regionalt perspektiv, da Grenland – Vestfold er ett bo – og arbeidsmarked.

Både forskning og lokale undersøkelser blant næringsaktørene viser at tilgang til kompetanse og å sikre kompetanseutvikling i bedriftene er første prioritet for å utvikle

bedriften videre. Innovasjon i produktutvikling og bruk av ny teknologi oppgis også som avgjørende for å utvikle bedriften videre. Kommunens rolle for å gjøre Larvik til et aktuelt valg for etablering og videreutvikling består i å være godt koblet opp gjennom infrastruktur til høyskole- og forskningsmiljøer, samt utvikle lokale kompetansesentra som bidrar til å utvikle en lokal innovasjonskultur.

Prioritering av bestemte bransjer har over tid vært oppe til drøfting i Larvik, uten at det er fattet et tydelig vedtak som gir et samordnet fokus på tilrettelegging for disse bransjene. Forskning viser at det er viktig å satse på de bransjer hvor en har lokal forutsetning. Analyser av Larvik viser at dette kan være logistikk-transport, handel-engros og reiseliv. I tillegg pekes det på at Larvik har lokale forutsetninger for å koble seg på olje-offshore, ut fra at dette er en regional næring med stort vekst- og verdiskapingspotensial. Larvik havn er en lokal ressurs for flere av disse bransjene. Næringsplanen bør bidra til at det tas et tydelig valg på hvilke bransjer som skal gis en helhetlig oppmerksomhet i tilretteleggingen.

Da næringslivet i liten grad forholder seg til kommunegrenser, men mer til områder/regioner blir det viktig at det lokale næringsarbeidet blir samordnet med regionale strategier. Dette tilsier også at det bør være aktuelt å samhandle over kommunegrenser for å bli mer attraktiv overfor prioriterte bransjer. Samarbeidet kan utøves i form av konkrete interkommunale/ regionale prosjekter, ved å etablere interkommunale/regionale arenaer for sam-ordning av virkemiddelbruk, eller ved å etablere interkommunale/regionale selskaper. Fylkeskommunen ivaretar i dag denne rollen ved at det utarbeides en «Regional plan for verdiskaping og innovasjon» og en «Regional plan for intermodal godstransport». Det er også etablert et konkret prosjekt mellom by-kommunene i Vestfold og Vestfold fylkeskommune; «Verdiskapingsinitiativet».

Skal en oppnå at arbeid i partnerskap blir mer enn uforpliktende møtearenaer hvor ofte de samme personene går igjen, er det viktig at det blir ryddet, forenklet og at rollene blir tydeligere opp mot de resultater som skal oppnås. Partnerskap eger ser hvor resultater styrker seg ved at aktører med kompetentere ressurser inngår. Men dette igjen forutsetter at rollene til den enkelte er godt beskrevet og at spillereglene i partnerskapet er tydelig, åpne for andre og akseptert av de som deltar. De som er deltar med ressurser i partnerskapet må utøve lederskap i form av stå fram som et samordnet produkt hvor det er helheten og ikke den enkeltes bidrag som gis oppmerksomhet eksternt.

Langsiktighet og tålmodighet

Det er lagt vekt på at Handlingsprogrammet ikke nødvendigvis blir bedre av at en finner på nye tiltak. Det kan være at tiltak som er igangsatt er riktige, men må forankres bedre slik at disse gis gjennomføringskraft over år. De fleste strategier med tiltak for å oppnå resultater i næringspolitikken forutsetter at en tror på den forskning og kunnskap som foreligger og har tålmodighet til å arbeide langsiktig for å få gode resultater. Aktørene må også være innforstått med at resultatene vil variere over tid selv om innsatsen er riktig og god. På kort sikt kan en lykkes med en sak på grunn av godt arbeid eller på tross av liten innsats. Over tid vil en bare lykkes på grunn av godt arbeid. Men tiltak som har pågått over tid og ikke har gir resultater, hvor det ikke er belegg fra forskning at dette tiltaket vil gi resultater, og som heller ikke er høyt prioritert fra næringsaktørene selv, må selvsagt avvikles til fordel for å styrke andre strategier/tiltak eller for iverksettelse av nye tiltak. På grunn av at organiseringen av kommunens engasjement i næringsarbeid i stor grad også er lagt til foretak og selskaper er det vanskelig å gå dypt i dette temaet i Handlingsprogrammet. Det foreslås imidlertid oppstart av en utredningsprosess som skal ende opp i en avklart framtidig organisering hvor en sikrer at virkemidlene i næringspolitikken blir sett i sammenheng.

Foto: Gunnar Berven

Foto: Gunnar Berven

DEL 2:

MÅL OG HANDLINGSPROGRAM

Handlingsprogrammene for de fem planene; Næringsplan 2015-2020, Boligplan 2015-2020, Kommuneplanens arealdel 2015-2027, Kommunedelplan for Stavern by 2015-2027 og Kommunedelplan for Larvik by 2015-2027 er samordnet og må sees i sammenheng.

MÅL:

Målet for Handlingsdelen av Næringsplanen er at følgende mål i Kommuneplanens Samfunnsdel 2012 – 2020 nås:

Hovedmål

Larvik kommunes største utfordring er mangel på vekst i befolkningen. Sammen med underliggende uheldige demografiske skjevheter og lavt utdanningsnivå sammenlignet med vekstkraftige kommuner, vil dette være Larvik kommunes hovedproblem i planperioden. Hovedmålet er å komme på nivå med vekstkraftige kommuner i Norge. Dette betyr at følgende to hovedmål skal oppnås i planperioden:

- **Det skal oppnås en årlig vekst på 1.5 % i befolkningen i Larvik kommune.**
- **Langt flere av innbyggerne over 16 år skal ha høyere utdanning og faglig kompetanse.**

Samfunnsmål:

Det er vedtatt en ambisjon om hva som skal være «kjennetegn» i 2020 for området «vekst og verdiskaping»:

Vekst og verdiskaping som forutsetning for god velferd

- *Larvik har stor tilflytting fordi det tilbys et mangfold av arbeidsplasser, god kollektivdekning, gode utdanningsmuligheter og et variert botilbud.*
- *Larvik kommune er kjent for sin kunnskap om innovasjon, endring og omstillingsarbeid basert på toleranse, teknologi og talent, og sitt arbeid med næringsklynger.*
- *Det er et utstrakt samarbeid mellom Larvik og forsknings- og utdanningsinstitusjonene i Telemark, Buskerud og Vestfold.*
- *Tverrfaglig og kontinuerlig arbeid med kvalitet i oppvekstmiljøet gir Larvik landets beste læringsmiljø og bidrar til økt tilflytting til Larvik.*
- *Et progressivt boligsosialt arbeid i Larvik gir grunnlag for ytterligere vekst og verdiskaping gjennom generell høy takt i boligbyggingen.*
- *By- og sosialutvikling er en kontinuerlig prosess. Innbyggere, lag, foreninger og nærmiljø er inkludert i arbeidet.*

Effekt mål:

Det er vedtatt hvilken målbar effekt som er ambisjonen innen utgangen av 2020 på følgende relevante indikatorer. Disse skal i sum vise om utviklingen går i den retning som er satt i samfunnsmålene.

Omdømmet

Eksterne omdømmeundersøkelser viser at Larvik har et omdømme på nivå med de beste bykommunene på Østlandet.

Befolkningsvekst

Befolkningsveksten har økt til 1,5 % pr år fram mot 2020.

Arbeidsplassdekning

Netto utpendling til arbeid er redusert fra om lag 2500 til om lag 2000 personer i 2020.

Arbeidsplasser

Arbeidsplasser - Gjennomsnittlig tilvekst på 200 arbeidsplasser hvert år i perioden.

Boligbygging

I Larvik skal det årlig igangsettes tilstrekkelig bygging av nye boliger slik at målet om befolkningsvekst kan oppnås.

Hvordan arbeide for å nå målene:

Det er i Kommuneplanens samfunnsdel vedtatt hvordan det skal arbeides i samhandling med samfunnet for å nå målene – da også innen næringspolitikken. Det er vedtatt en ambisjon om hva som skal være «kjennetegn» i 2020 for området «engasjement og alles deltakelse». Her er relevante utdrag for næringspolitikken:

- I Larvik samarbeider næringsliv, pressen, frivillige og kommunen om å bygge et ennå bedre omdømme, der hovedbudskapet er at Larvik er et sted der det skjer mye, der mange aktører samarbeider og som gir stor livskvalitet.
- Larvik preges av åpne og inkluderende prosesser og mot til å fatte beslutninger, også i vanskelige spørsmål.
- Kulturarv- og aktivitet vises med stolthet i Larvik og brukes som en ressurs for å skape sterkere identitet, engasjement og omdømme.

HANDLINGSPROGRAM: STRATEGIER FOR Å NÅ MÅL

Strategi 1: God offentlig service til næringslivet

TILTAK RETTET MOT STRATEGIEN:

Tiltak 1.1:

Høy kompetanse (i form av kunnskap, erfaringer og holdninger) blant de som gir service overfor næringsaktører. Kommunen tilbyr særlig kompetanse til de plansakene som har størst positivt potensial for næringsutvikling.

Tiltak 1.2:

God tilgjengelighet og effektiv saksbehandling overfor næringsaktører

Tiltak 1.3:

Det skal holdes et fokus på å ha et «rent» næringsliv som hindrer framvekst av svart økonomi.

ØNSKET EFFEKT AV STRATEGIEN:

Næringsaktørene som har vært i kontakt med kommunen og Link bekrefter god tilgang til riktig person og effektiv og kompetent oppfølging.

OPPFØLGING AV TILTAKENE RETTET MOT STRATEGIEN:

Rådmannen har ansvaret for å følge opp tiltak 1 og 2, og rapporterer til kommunestyret på oppnådd effekt i kommunens Årsmelding for årene 2016, 2018 og 2020.

Tiltak 3 følges opp i et samarbeid mellom kommunen, NHO og LO.

ØKONOMI KNYTTET TIL STRATEGIEN:

Tiltakene gjennomføres uten forutsetning om egne økonomiske bevilgninger til tiltakene ved årlig behandling av Strategidokument.

Strategi 2: God infrastruktur for næringslivet

TILTAK RETTET MOT STRATEGIEN:

Tiltak 2.1:

God tilgang til og fra Larvik havn. Tiltaket omhandler både sikring av areal for god tilførsel til havna med bil og bane og sikring av næringsarealer i tilknytning til selve havneområdet.

Tiltak 2.2:

Godt jernbanetilbud mot vest og øst, med god kobling til høgstudiestedene Campus Kjølnes i Porsgrunn Campus Vestfold på Bakkenteigen.

Tiltak 2.3:

God tilgang via bil, buss og tog til Torp flyplass. Larvik støtter utviklingen av Torp flyplass slik at denne kan gi et godt rutetilbud nasjonalt og internasjonalt.

ØNSKET EFFEKT AV STRATEGIEN:

Dialogmøte med lokale næringsaktører viser at de er tilfreds med infrastruktur til og fra kommunen, og at infrastrukturen ikke er et hinder for videreutvikling av bedriftene

OPPFØLGING AV TILTAKENE RETTET MOT STRATEGIEN:

Ordfører og rådmannen inngår i styringsgruppen for «Mulighetsstudie for helhetlig transportordning for Larvik», som er et samhandlingsprosjekt med Statens Vegvesen, Jernbaneverket, Kysverket, Larvik havn og Vestfold fylkeskommune. Organisering og framdrift avklart i egen kommunestyresak (093/14).

Ordfører, rådmann og representant fra Larvik næringsforening følger opp kommunens interesser hva gjelder attraktiv togstasjon på Torp og muligheten til å ta toget til høgstudiestedene i Porsgrunn og på Bakkenteigen gjennom sin deltakelse i «Plattform Vestfold».

Ordfører har ansvaret for at partene i Forum for næringsutvikling i Larvik (Fnl) er løpende orientert om framdriften i de ulike infrastrukturprosjektene, og at det forankres løpende hvordan partnerskapet best kan ivareta Larviks interesser.

ØKONOMI KNYTTET TIL STRATEGIEN:

Midler til «mulighetsstudiet» er finansiert.

Byanalyse som grunnlag for lokalisering av jernbanestasjon ble finansiert i 2014.

Plankapasiteten knyttet til de store infrastrukturprosjektene er styrket.

Strategi 3: Omdømmebygging og markedsføring

TILTAK RETTET MOT STRATEGIEN:

Tiltak 3.1:

Vedtatt kommunikasjonsplattform for styrket omdømme for bosetting og næringsetablering legges til grunn i markedsføring av Larvik.

ØNSKET EFFEKT AV STRATEGIEN:

Kommunens omdømme generelt er godt blant målgruppen for innflytting og blant større næringsaktører.

OPPFØLGING AV TILTAKENE RETTET MOT**STRATEGIEN:**

Kommunikasjonsplattform blir behandlet av kommunestyret i mars 2015. Rådmannen har ansvaret for å etablere et samarbeid med Larvik næringsforening, Link og Larvik havn for å avtalefeste oppfølging av kommunikasjonsplattformen slik at en oppnår å formidle ett budskap så langt partene har felles interesser.

Leder i Fnl har ansvaret for at det for partnerskapet utarbeides tydelige spilleregler for kommunikasjon som bidrar til godt omdømme, tilflytting og næringsetablering.

ØKONOMI KNYTTET TIL STRATEGIEN:

Økonomi knyttet til oppfølging av ny kommunikasjonsplattform tas opp ved behandling av tiltaksplanen, som etter planen blir behandlet i juni 2015.

Ut over dette vurderes ressursbruken ved årlig behandling av Strategidokumentet.

Det forventes et økonomisk samarbeid med Link, Larvik havn og næringsaktører i oppfølging av plattformen.

Strategi 4: En ambisiøs byutvikling**TILTAK RETTET MOT STRATEGIEN:****Tiltak 4.1:**

Drift av Bylab gir inspirasjon og kvalitet i by-prosjektene.

Tiltak 4.2:

Samhandling med gårdeiere om sentrumsutvikling gir et helhetlig og sterkt handelsprodukt i by-sentrum.

Tiltak 4.3:

Ny jernbanestasjon gir et tydelig kommunikasjonsknutepunkt i byen.

Tiltak 4.4:

Fortetting gir urbane kvaliteter og større økonomiske forutsetning for handel, næring, kultur og service.

Tiltak 4.5:

Indre havn utvikles med en kvalitet som bidrar til utvikling av en attraktiv by for tilflytting av valgt målgruppe og private investeringer i by-prosjekter.

ØNSKET EFFEKT AV STRATEGIEN:

Spørreundersøkelse viser at innbyggerne er fornøyd med handels- og kulturtilbudet i byen.

Dialogmøte viser at næringsaktører vurderer det som attraktivt å investere i by-prosjekter.

Statistikk viser at byen fortettes hva gjelder antall arbeidsplasser

OPPFØLGING AV TILTAKENE RETTET MOT**STRATEGIEN:**

Rådmannen har ansvaret for å etablere «Bylab» i løpet av 2015 (vedtatt i Kommuneplanens Samfunnsdel 2012-2020). Det fremmes sak til kommunestyret om etablering av Bylab til møtet i mai 2015.

Rådmannen tar en aktiv rolle i pågående prosess med framtidig organisering av et helhetlig sentrumsprodukt. Rådmannen gis i mandat å vurdere kommunens deltakelse i et «sentrumsselskap» dersom dette gis kraft til å kunne utvikle et sterkere bysentrum.

Lokalisering av trafikk-knutepunkt (jernbanestasjon) følges opp som beskrevet under strategi 2.

Kommunestyret fastsetter rammer for fortetting i byen ved behandling av Kommunedelplan for Larvik by. Vedtas 1. halvår 2015.

Rådmannen følger opp framdrift i Områdeplan for Indre havn. Planprogram legges fram for godkjenning i kommunestyret straks innsigelse fra Jernbaneverket er avklart. Oppstart av planarbeid umiddelbart etter vedtatt planprogram.

ØKONOMI KNYTTET TIL STRATEGIEN:

Rådmannen vurderer behov for midler ved årlig behandling av Strategidokumentet, eller ved å fremme sak til kommunestyret dersom ikke finansiering kan avvente årlig budsjettbehandling.

Midler til Områdeplan for Indre havn er avsatt i Strategidokumentet 2014-2017 for året 2015. Midler for 2016 vurderes ved behandling av Strategidokument 2016-2019.

Strategi 5: Tydelig prioritering av næringer med vekstpotensial

TILTAK RETTET MOT STRATEGIEN:

Tiltak 5.1:

Velge prioriterte næringer

- Bidra med tilrettelegging for regional «næringsklynge».
- Lokal tilrettelegging for logistikkbransjen

ØNSKET EFFEKT AV STRATEGIEN:

Næringsaktører innen målgruppen for regional næringsklynge og aktører i logistikkbransjen bekrefter at de kjenner til at Larvik spesielt tilrettelegger for disse næringene

OPPFØLGING AV TILTAKENE RETTET MOT

STRATEGIEN:

Rådmannen gis ansvar for å etablere samarbeid med Link og Larvik havn og avtales hvordan den enkelte aktør skal bidra med tilrettelegging for satsinger på regionale næringsklynger og for logistikkbransjen.

ØKONOMI KNYTTET TIL STRATEGIEN:

Kommunens økonomiske deltakelse i prosjektet «verdiskapingsinitiativet» er finansiert.

Strategi 6: Tilgang til kompetanse og kompetanseutvikling

TILTAK RETTET MOT STRATEGIEN:

Tiltak 6.1:

Etablering av Campus Larvik for å stimulere til høyere utdanning, økt kompetanse og som sted for innovasjon og nettverksbygging for næringsaktører.

Tiltak 6.2:

Kommunen og Larvik næringsforening forplikter seg i et samarbeid med Thor Heyerdahl videregående skole og sørge for et tilstrekkelig antall lære-/lærlingplasser for å sikre høyest mulig score på «gjennomført og bestått».

ØNSKET EFFEKT AV STRATEGIEN:

Næringslivet engasjerer seg i etableringen av Campus Larvik ved forpliktende langsiktige bidrag, også økonomisk.

Thor Heyerdahl videregående skole bekrefter at det er et tilstrekkelig antall lære-/lærlingsplasser for deres elever.

OPPFØLGING AV TILTAKENE RETTET MOT

STRATEGIEN:

Rådmannen fremmer sak om etablering av Campus Larvik våren 2015 etter at styringsgruppen har oversendt sitt prosjektarbeid til rådmannen, og elementene er kvalitetssikret.

Rådmannen tar initiativ til møte med Larvik næringsforening og Thor Heyerdahl videregående skole for etablering av rutiner for å sikre tilstrekkelig med lære- / lærlingplasser.

ØKONOMI KNYTTET TIL STRATEGIEN:

Etablering av Campus Larvik forutsetter en finansieringsmodell hvor næringslivet bidrar. I Strategidokument 2015-2018 er det avsatt 1 mill.kr til formålet i 2015. Noe av midlene er benyttet til utarbeiding av prospektet.

Et tilstrekkelig antall lære- / -lærlingplasser kan gi økonomiske konsekvenser både for kommunen og næringsaktører.

Strategi 7: Lederskap, ressurser og aktivt eierskape gir gjennomføringskraft

TILTAK RETTET MOT STRATEGIEN:

Tiltak 7.1:

Kommunens næringsengasjement styrkes og koordineres ved at det opprettes en stilling direkte underlagt rådmannen, dedikert og kvalifisert for arbeid rettet mot hovedmålene; befolkningsvekst, næringsvekst og kompetanseheving.

Kommunens eiendomsforvaltning tas i bruk som et virkemiddel både for å oppnå økt boligbygging og utvikling av næringsområder/næringsbygg med høy kvalitet.

Tiltak 7.2:

Samarbeidet mellom kommunen og private aktører benyttes i konkrete by- og næringsutviklingsprosjekter.

Tiltak 7.3:

I kommunens mal m/veiledning for politiske saker tas inn at det alltid skal vurderes hvilken betydning saken kan ha for målene om befolkningsvekst, næringsvekst og økt kompetanse i befolkningen.

Tiltak 7.4:

Næringspolitikken utøves i et samarbeidsperspektiv. Rollene til de sentrale aktørene (ordfører, formannskap, Larvik næringsforening, Link, Larvik havn etc) som inngår i gjennomføringen av strategier og tiltak beskrives og forankres hos aktørene.

Tiltak 7.5:

Næringspolitikken utøves i et regionalt perspektiv hvor kommunen er åpen for å drøfte nye organisatoriske løsninger, samt formelt og uformelt samarbeid i enkeltsaker. Samarbeidet kan rette seg både mot Vestfold og Telemark.

ØNSKET EFFEKT AV STRATEGIEN:

Alle parter (kommune, selskaper, foretak og næringsorganisasjoner) opplever at ansvar og roller i kommunens næringsengasjement er tydelig avklart.

Det foreligger formelle partnerskapsavtaler mellom kommunen og relevante næringsaktører om gjennomføring av de store byutviklingsprosjektene som forutsetter ressurser både fra kommune og private for å bli realisert.

Partnerne i Forum for næringsutvikling i Larvik opptrer i samsvar med de spillereglene som gjelder for kommunikasjon fra partnerskapsmedlemmene, og er rollemodeller for utøvelse av konstruktivt samarbeid om å nå de mål som er satt gjennom samarbeid.

Kommunen deltar i regionale prosesser med fokus på næringsutvikling.

OPPFØLGING AV TILTAKENE RETTET MOT STRATEGIEN:

Rådmannen oppretter stilling dedikert arbeidet med befolkningsvekst, næringsvekst og kompetanseheving

Rådmannen ivaretar at Kommunalsjef for Eiendom blir koblet på som virkemiddel for å nå kommunens ambisjon om befolkningsvekst, og for utvikling av næringsområder/næringsbygg med høy kvalitet.

Rådmannen kartlegging forutsetninger for samarbeid i strategiske utviklingsprosjekter for å oppnå ønsket by- og næringsvekst.

Rådmannen endrer mal for politiske saker jfr tiltak 7.3.

Leder av Fnl har ansvaret for at rollene til aktørene i Fnl beskrives, at spillereglene for utøvelsen av rollene er beskrevet og akseptert ved at alle har sluttet seg til disse.

Ordfører og rådmann ivaretar at kommunen er aktiv i regionale prosesser hvor næringsutvikling har fokus.

ØKONOMI KNYTTET TIL STRATEGIEN:

Midler til stilling dedikert utvikling er finansiert for 2015, men krever en økt bevilgning fra 2016.

Midler til prosjekter i samhandling med næringsaktører avklares ved behandling av det enkelte prosjekt.

Strategi 8: Oppfølging, tilbakemelding og evaluering**TILTAK RETTET MOT STRATEGIEN:****Tiltak 8.1:**

Rådmannen rapporterer i strategidokumentet status på måltall for befolkningsvekst, høyere utdanning i befolkningen, netto utpendling, nye arbeidsplasser og igangsatt boligbygging.

Tiltak 8.2

Rådmannen rapporterer i strategidokumentet på øvrige strategier i planen.

Tiltak 8.3

I den grad det er avvik på måltall eller øvrige strategier ut fra planens målsetninger skal rådmannen komme med konkrete forslag for å lukke avvikene.

ØNSKET EFFEKT AV STRATEGIEN:

Sikre at nødvendige tiltak iverksettes slik at planens målsetninger oppnås.

OPPFØLGING AV TILTAKENE RETTET MOT STRATEGIEN:

Rådmannen har ansvaret for å innarbeide relevante rapporteringer på planenes måltall i forbindelse med strategidokument og årsmelding. Det ligger også en forpliktelse for rådmannen å rapportere til kommunestyret dersom andre strategier eller tiltak ikke kan gjennomføres. I tilfelle vesentlige avvik på måltall, strategi eller tiltak plikter rådmannen å komme med forslag for å rette på dette, om nødvendig i en egen sak til kommunestyret.

ØKONOMI KNYTTET TIL STRATEGIEN:

Rådmannen vurderer behov for midler ved årlig behandling av strategidokumentet, eller ved å fremme sak til kommunestyret dersom ikke finansiering kan avvente årlig budsjettbehandling.

Egne notater:

Lined area for notes consisting of 28 horizontal lines.

NÆRINGSPLAN 2015-2020: HANDLINGSPROGRAM I TABELL

VEDTATT AV LARVIK KOMMUNESTYRE I K-SAK 037/15, I MØTE 25. MARS 2015.

STRATEGIER FOR Å NÅ MÅLENE	TILTAK RETTET MOT STRATEGIEN	ØNSKET EFFEKT AV STRATEGIEN
1 GOD OFFENTLIG SERVICE TIL NÆRINGSLIVET	Tiltak 1.1: Høy kompetanse (i form av kunnskap, erfaringer og holdninger) blant de som gir service overfor næringsaktører. Kommunen tilbyr særlig kompetanse til de plansakene som har størst positivt potensial for næringsutvikling.	Næringsaktørene som har vært i kontakt med kommunen og Link bekrefter god tilgang til riktig person og effektiv og kompetent oppfølging.
	Tiltak 1.2: God tilgjengelighet og effektiv saksbehandling overfor næringsaktører.	
	Tiltak 1.3: Det skal holdes et fokus på å ha et «rent» næringsliv som hindrer framvekst av svart økonomi.	
STRATEGIER FOR Å NÅ MÅLENE	TILTAK RETTET MOT STRATEGIEN	ØNSKET EFFEKT AV STRATEGIEN
2 GOD INFRASTRUKTUR FOR NÆRINGSLIVET	Tiltak 2.1: God tilgang til og fra Larvik havn. Tiltaket omhandler både sikring av areal for god tilførsel til havna med bil og bane og sikring av næringsarealer i tilknytning til selve havneområdet.	Dialogmøte med lokale næringsaktører viser at de er tilfreds med infrastruktur til og fra kommunen, og at infrastrukturen ikke er et hinder for videreutvikling av bedriftene.
	Tiltak 2.2: Godt jernbanetilbud mot vest og øst, med god kobling til høgskolestuedene Campus Kjølnes i Porsgrunn Campus Vestfold på Bakkenteigen.	
	Tiltak 2.3: God tilgang via bil, buss og tog til Torp flyplass. Larvik støtter utviklingen av Torp flyplass slik at denne kan gi et godt rutetilbud nasjonalt og internasjonalt	

OPPFØLGING AV TILTAKENE KNYTTET TIL STRATEGIEN	ØKONOMI FOR DEN ENKELTE STRATEGI
<p>Rådmannen har ansvaret for å følge opp tiltak 1 og 2, og rapporterer til kommunestyret på oppnådd effekt i kommunens Årsmelding for årene 2016, 2018 og 2020.</p> <p>Tiltak 3 følges opp i et samarbeid mellom kommunen, NHO og LO.</p>	<p>Tiltakene gjennomføres uten forutsetning om egne økonomiske bevilgninger til tiltakene ved årlig behandling av Strategidokument.</p>
OPPFØLGING AV TILTAKENE KNYTTET TIL STRATEGIEN	ØKONOMI FOR DEN ENKELTE STRATEGI
<p>Ordfører og rådmannen inngår i styringsgruppen for «Mulighetsstudie for helhetlig transportordning for Larvik», som er et samhandlingsprosjekt med Statens Vegvesen, Jernbaneverket, Kystverket, Larvik havn og Vestfold fylkeskommune. Organisering og framdrift avklart i egen kommunestyresak (093/14).</p> <p>Ordfører, rådmann og representant fra Larvik næringsforening følger opp kommunens interesser hva gjelder attraktiv togstasjon på Torp og muligheten til å ta toget til høgskolestuedestene i Porsgrunn og på Bakkenteigen gjennom sin deltakelse i «Plattform Vestfold».</p> <p>Ordfører har ansvaret for at partene i Forum for næringsutvikling i Larvik (Fnl) er løpende orientert om framdriften i de ulike infrastrukturprosjektene, og at det forankres løpende hvordan partnerskapet best kan ivareta Larviks interesser.</p>	<p>Midler til «mulighetsstudiet» er finansiert.</p> <p>Byanalyse som grunnlag for lokalisering av jernbanestasjon ble finansiert i 2014.</p> <p>Plankapasiteten knyttet til de store infrastrukturprosjektene er styrket.</p>

STRATEGIER FOR Å NÅ MÅLENE	TILTAK RETTET MOT STRATEGIEN	ØNSKET EFFEKT AV STRATEGIEN
3 OMDØMMEBYGGING OG MARKEDSFØRING	Tiltak 3.1: Vedtatt kommunikasjonsplattform for styrket omdømme for bosetting og næringsetablering legges til grunn i markedsføring av Larvik.	Kommunens omdømme generelt er godt blant målgruppen for innflytting og blant større næringsaktører.
STRATEGIER FOR Å NÅ MÅLENE	TILTAK RETTET MOT STRATEGIEN	ØNSKET EFFEKT AV STRATEGIEN
4 EN AMBISIØS BYUTVIKLING	Tiltak 4.1: Drift av Bylab gir inspirasjon og kvalitet i by-prosjektene. Tiltak 4.2: Samhandling med gårdeiere om sentrumsutvikling gir et helhetlig og sterkt handelsprodukt i by-sentrum. Tiltak 4.3: Ny jernbanestasjon gir et tydelig kommunikasjonsknutepunkt sentral i byen. Tiltak 4.4: Fortetting gir urbane kvaliteter og større økonomiske forutsetninger for handel, næring, kultur og service. Tiltak 4.5: Indre havn utvikles med en kvalitet som bidrar til utvikling av en attraktiv by for tilflytting av valgt målgruppe og private investeringer i by-prosjekter.	Spørreundersøkelse viser at innbyggerne er fornøyd med handels- og kulturtilbudet i byen. Dialogmøte viser at næringsaktører vurderer det som attraktivt å investere i by-prosjekter. Statistikk viser at byen fortettes hva gjelder antall arbeidsplasser.

OPPFØLGING AV TILTAKENE KNYTTET TIL STRATEGIEN	ØKONOMI FOR DEN ENKELTE STRATEGI
<p>Kommunikasjonsplattform blir behandlet av kommunestyret i mars 2015. Rådmannen har ansvaret for å etablere et samarbeid med Larvik næringsforening, Link og Larvik havn for å avtafeste oppfølging av kommunikasjonsplattformen slik at en oppnår å formidle ett budskap så langt partene har felles interesser.</p> <p>Leder i Fnl har ansvaret for at det for partnerskapet utarbeides tydelige spilleregler for kommunikasjon som bidrar til godt omdømme, tilflytting og næringsetablering.</p>	<p>Økonomi knyttet til oppfølging av ny kommunikasjonsplattform tas opp ved behandling av tiltaksplanen, som etter planen blir behandlet i juni 2015.</p> <p>Ut over dette vurderes ressursbruken ved årlig behandling av Strategidokumentet.</p> <p>Det forventes et økonomisk samarbeid med Link, Larvik havn og næringsaktører i oppfølging av plattformen.</p>
OPPFØLGING AV TILTAKENE KNYTTET TIL STRATEGIEN	ØKONOMI FOR DEN ENKELTE STRATEGI
<p>Rådmannen har ansvaret for å etablere «Bylab» i løpet av 2015 (vedtatt i Kommuneplanens Samfunnsdel 2012-2020). Det fremmes sak til kommunestyret om etablering av Bylab til møtet i mai 2015.</p> <p>Rådmannen tar en aktiv rolle i pågående prosess med framtidig organisering av et helhetlig sentrumsprodukt. Rådmannen gis i mandat å vurdere kommunens deltakelse i et «sentrumselskap» dersom dette gis kraft til å kunne utvikle et sterkere bysentrum.</p> <p>Lokalisering av trafikk-knutepunkt (jernbanestasjon) følges opp som beskrevet under strategi 2.</p> <p>Kommunestyret fastsetter rammer for fortetting i byen ved behandling av Kommunedelplan for Larvik by. Vedtas 1 halvår 2015.</p> <p>Rådmannen følger opp framdrift i Områdeplan for Indre havn. Planprogram legges fram for godkjenning i kommunestyret straks innsigelse fra Jernbaneverket er avklart. Oppstart av planarbeid umiddelbart etter vedtatt planprogram.</p>	<p>Rådmannen vurderer behov for midler ved årlig behandling av Strategidokumentet, eller ved å fremme sak til kommunestyret dersom ikke finansiering kan avvende årlig budsjettbehandling.</p> <p>Midler til Områdeplan for Indre havn er avsatt i Strategidokumentet 2014-2017 for året 2015. Midler for 2016 vurderes ved behandling av Strategidokument 2016-2019</p>

STRATEGIER FOR Å NÅ MÅLENE	TILTAK RETTET MOT STRATEGIEN	ØNSKET EFFEKT AV STRATEGIEN
5 TYDELIG PRIORITERING AV NÆRINGER MED VEKSTPOTENSIAL	Tiltak 5.1: Velge prioriterte næringer <ul style="list-style-type: none"> - Bidra med tilrettelegging for regional «næringsklynge». - Lokal tilrettelegging for logistikkbransjen 	Næringsaktører innen målgruppen for regional næringsklynge og aktører i logistikkbransjen bekrefter at de kjenner til at Larvik spesielt tilrettelegger for disse næringene.
6 TILGANG TIL KOMPETANSE OG KOMPETANSEUTVIKLING	Tiltak 6.1: Etablering av Campus Larvik for å stimulere til høyere utdanning, økt kompetanse og som sted for innovasjon og nettverksbygging for næringsaktører. Tiltak 6.2: Kommunen og Larvik næringsforening forplikter seg i et samarbeid med Thor Heyerdahl videregående skole og sørge for et tilstrekkelig antall lære-/lærlingplasser for sikre høyest mulig score på «gjennomført og bestått»	Næringslivet engasjerer seg i etableringen av Campus Larvik ved forpliktende langsiktige bidrag, også økonomisk. Thor Heyerdahl videregående skole bekrefter at det er et tilstrekkelig antall lære-/lærlingplasser for deres elever.
7 LEDERSKAP, RESSURSER OG AKTIVT EIERSKAP GIR GJENNOMFØRINGSKRAFT	Tiltak 7.1: Kommunens næringsengasjement styrkes og koordineres ved at det opprettes en stilling direkte underlagt rådmannen, dedikert og kvalifisert for arbeid rettet mot hovedmålene; befolkningsvekst, næringsvekst og kompetanseheving. Kommunens eiendomsforvaltning tas i bruk som et virkemiddel både for å oppnå økt boligbygging og utvikling av næringsområder/næringsbygg med høy kvalitet. Tiltak 7.2: Samarbeidet mellom kommunen og private aktører benyttes i konkrete by- og næringsutviklingsprosjekter.	Alle parter (kommune, selskaper, foretak og næringsorganisasjoner) opplever at ansvar og roller i kommunens næringsengasjement er tydelig avklart. Det foreligger formelle partnerskapsavtaler mellom kommunen og relevante næringsaktører om gjennomføring av de store byutviklingsprosjektene som forutsetter ressurser både fra kommune og private for å bli realisert. Partnerne i Forum for næringsutvikling i Larvik opptrer i samsvar med de spillereglene som gjelder for

OPPFØLGING AV TILTAKENE KNYTTET TIL STRATEGIEN	ØKONOMI FOR DEN ENKELTE STRATEGI
<p>Rådmannen gis ansvar for å etablere samarbeid med Link og Larvik havn og avtales hvordan den enkelte aktør skal bidra med tilrettelegging for satsinger på regionale næringsklynger og for logistikkbransjen.</p>	<p>Kommunens økonomiske deltakelse i prosjektet «verdiskapingsinitiativet» er finansiert.</p>
OPPFØLGING AV TILTAKENE KNYTTET TIL STRATEGIEN	ØKONOMI FOR DEN ENKELTE STRATEGI
<p>Rådmannen fremmer sak om etablering av Campus Larvik våren 2015 etter at styringsgruppen har oversendt sitt prosjektarbeid til rådmannen, og elementene er kvalitetssikret.</p> <p>Rådmannen tar initiativ til møte med Larvik næringsforening og Thor Heyerdahl videregående skole for etablering av rutiner for å sikre tilstrekkelig med lære- / lærlingplasser.</p>	<p>Etablering av Campus Larvik forutsetter en finansieringsmodell hvor næringslivet bidrar. I Strategidokument 2015-2018 er det avsatt 1 mill.kr til formålet i 2015. Noe av midlene er benyttet til utarbeiding av prospektet.</p> <p>Et tilstrekkelig antall lære- / - lærlingplasser kan gi økonomiske konsekvenser både for kommunen og næringsaktører.</p>
OPPFØLGING AV TILTAKENE KNYTTET TIL STRATEGIEN	ØKONOMI FOR DEN ENKELTE STRATEGI
<p>Rådmannen oppretter stilling dedikert arbeidet med befolkningsvekst, næringsvekst og kompetanseheving</p> <p>Rådmannen ivaretar at Kommunalsjef for Eiendom blir koblet på som virkemiddel for å nå kommunens ambisjon om befolkningsvekst, og for utvikling av næringsområder/næringsbygg med høy kvalitet.</p> <p>Rådmannen kartlegging forutsetninger for samarbeid i strategiske utviklingsprosjekter for å oppnå ønsket by- og næringsvekst.</p> <p>Rådmannen endrer mal for politiske saker jfr tiltak 7.3</p> <p>Leder av Fnl har ansvaret for at rollene til aktørene i Fnl beskrives, at spilleregler for utøvelsen av rollene er beskrevet og akseptert ved at alle har sluttet seg til disse.</p>	<p>Midler til stilling dedikert utvikling er finansiert for 2015, men krever en økt bevilgning fra 2016.</p> <p>Midler til prosjekter i samhandling med næringsaktører avklares ved behandling av det enkelte prosjekt.</p>

	<p>Tiltak 7.3: I kommunens mal m/veiledning for politiske saker tas inn at det alltid skal vurderes hvilken betydning saken kan ha for målene om befolkningsvekst, næringsvekst og økt kompetanse i befolkningen.</p>	<p>kommunikasjon fra partnerskapsmedlemmene, og er rollemodeller for utøvelse av konstruktivt samarbeid om å nå de mål som er satt gjennom samarbeid.</p> <p>Kommunen deltar i regionale prosesser med fokus på næringsutvikling.</p>
	<p>Tiltak 7.4: Næringspolitikken utøves i et samarbeidsperspektiv. Rollene til de sentrale aktørene (ordførere, formannskap, Larvik næringsforening, Link, Larvik havn etc) som inngår i gjennomføringen av strategier og tiltak beskrives og forankres hos aktørene.</p>	
	<p>Tiltak 7.5: Næringspolitikken utøves i et regionalt perspektiv hvor kommunen er åpen for å drøfte nye organisatoriske løsninger, samt formelt og uformelt samarbeid i enkeltsaker. Samarbeidet kan rette seg både mot Vestfold og Telemark.</p>	
STRATEGIER FOR Å NÅ MÅLENE	TILTAK RETTET MOT STRATEGIEN	ØNSKET EFFEKT AV STRATEGIEN
8 OPPFØLGING, TILBAKEMELDING OG EVALUERING	<p>Tiltak 8.1: Rådmannen rapporterer i strategidokumentet status på måltall for befolkningsvekst, høyere utdanning i befolkningen, netto utpendling, nye arbeidsplasser og igangsatt boligbygging.</p>	<p>Sikre at nødvendige tiltak iverksettes slik at planens målsetninger oppnås.</p>
	<p>Tiltak 8.2: Rådmannen rapporterer i strategidokumentet på øvrige strategier i planen.</p>	
	<p>Tiltak 8.3: I den grad det er avvik på måltall eller øvrige strategier ut fra planens målsetninger skal rådmannen komme med konkrete forslag for å lukke avvikene.</p>	

<p>Ordfører og rådmann ivaretar at kommunen er aktiv i regionale prosesser hvor næringsutvikling har fokus.</p>	
<p>OPPFØLGING AV TILTAKENE KNYTTET TIL STRATEGIEN</p>	<p>ØKONOMI FOR DEN ENKELTE STRATEGI</p>
<p>Rådmannen har ansvaret for å innarbeide relevante rapporteringer på planenes måltall i forbindelse med strategidokument og årsmelding. Det ligger også en forpliktelse for rådmannen å rapportere til kommunestyret dersom andre strategier eller tiltak ikke kan gjennomføres. I tilfelle vesentlige avvik på måltall, strategi eller tiltak plikter rådmannen å komme med forslag for å rette på dette, om nødvendig i en egen sak til kommunestyret.</p>	<p>Rådmannen vurderer behov for midler ved årlig behandling av strategidokumentet, eller ved å fremme sak til kommunestyret dersom ikke finansiering kan avvente årlig budsjettbehandling.</p>

ANSVARLIG UTGIVER

Larvik kommune

Postboks 2020,
3255 Larvik
33 17 10 00

LARVIK.KOMMUNE.NO

ANSVARLIG UTGIVER

Larvik
kommune

Postboks 2020,
3255 Larvik

33 17 10 00

www.larvik.kommune.no